

ВИКЛАДАЧІ КИЇВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ (1819-1924)

Показчик укладено на підставі вивчення значної кількості архівних джерел із фондів Центрального державного історичного архіву України (м. Київ) та Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, річних академічних звітів і протоколів засідань Ради КДА, офіційних синодальних та єпархіальних видань, дослідницької літератури тощо. Він налічує 194 особи, перелік яких супроводжено відомостями про основні сфери їхньої діяльності, навчальний заклад, у якому вони здобули вищу освіту, їхні наукові ступені (з датами затвердження), посади і кафедри, які обіймали у КДА, терміни перебування на цих посадах. Дати народження і смерті вказано, за необхідності, за старим і новим стилями; решта дат – за старим стилем.

АВГУСТИН (ГУЛЯНИЦЬКИЙ Андрій Федорович) [рос. Августин (Гуляницкий Андрей Федорович)] (03[15].07.1838–30.11[12.12].1892), єпископ РПЦ, церк. діяч і богослов. Випускник КДА (1859–63). Магістр богослов'я і словесних наук (30.11.1863). Бакалавр, доцент, екстраорд. професор каф-ри викривального богослов'я КДА (10.12.1863–20.11.1870).

АВСЕНЄВ Петро Семенович – див. ФЕОФАН (АВСЕНЄВ Петро Семенович).

АМФІТЕАТРОВ Яків Гаврилович – див. АНТОНІЙ (АМФІТЕАТРОВ Яків Гаврилович).

АМФІТЕАТРОВ Яків Косьмич [рос. Амфитеатров Яков Косьмич] (23.10[04.11].1802–08[20].07.1848), церк. педагог, богослов, письменник, перекладач. Випускник КДА (1825–29). Магістр богослов'я і словесних наук (26.09.1829). Бакалавр, екстраорд. і орд. професор церк. красномовства КДА (26.09.1829–08.07.1848).

АНАТОЛІЙ (ГРИСЮК Андрій Григорович) [рос. Анатолий (Грисюк Андрей Григорьевич)] (20.08[02.09].1880–23.01.1938), священномученик, митрополит РПЦ, церк. діяч, богослов, історик Церкви. Випускник КДА (1900–04). Професорський стипендіат каф-ри загальної церк. історії КДА (16.08.1904–16.08.1905). В. о. доцента цієї каф-ри (16.08.1905–16.08.1910). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри історії давньої Церкви КДА (16.08.1910–08.06.1912). Магістр богослов'я (04.08.1911).

АНАТОЛІЙ (МАРТИНОВСЬКИЙ Августин Васильович) [рос. Анатолий (Мартыновский Августин Васильевич)] (1793–08[20].08.1872), єпископ РПЦ, церк. діяч і педагог, богослов, письменник, публіцист, іконописець. Випускник КДА (1823–25). Бакалавр польс. мови (11.12.1825–грудень 1827) та богослов. наук (грудень 1827–04.05.1829). Магістр богослов'я і словесних наук (07.12.1827), д-р богослов'я (04.12.1859).

АНТОНІЙ (АМФІТЕАТРОВ Яків Гаврилович) [рос. Антоний (Амфитеатров Яков Гаврилович)] (15[27].10.1815–08[20].11.1879), архієпископ РПЦ, церк. та освіт. діяч, богослов, проповідник, місіонер. Випускник КДА (1835–39). Магістр богослов'я і словесних наук (31.12.1839). Вчитель і бакалавр грец. мови (27.09.1839–19.07.1841), ректор і професор богослов. наук (24.01.1851–01.03.1858) КДА.

АНТОНІЙ (ШОКОТОВ Олексій Андрійович) [рос. Антоний (Шокотов Алексей Андреевич)] (10[21].01.1800–13[25].03.1871), архієпископ РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр та екстраорд. професор філос. наук (22.01.1826 – квітень 1834); екстраорд. професор богослов. наук (квітень 1834 – 23.07.1836) КДА.

У 1829–31 читав також євр. мову. В. о. інспектора (13.07–30.08.1834) та інспектор (30.08.1834–23.07.1836) КДА.

АНТОНІН (КАПУСТІН Андрій Іванович) [рос. Антонин (Капустин Андрей Иванович)] (12[24].08.1817–24.03[05.04].1894), архімандрит РПЦ, церк. діяч, археолог, палеограф, нумізмат, історик, біблеїст. Випускник КДА (1839–43). Магістр богослов'я і словесних наук (21–29.09.1845). Вчитель (31.10.1843–29.09.1845) і бакалавр (29.09.1845–30.06.1850) КДА. Викладав нім. (1843–46) і грец. (1845–46) мови, моральне богослов'я (1846–47), біблійну герменевтику та викривальне богослов'я (1847–1850). Помічник інспектора КДА (11.09.1846–30.06.1850).

АСКОЧЕНСЬКИЙ Віктор Іпатович [рос. Аскоченский Виктор Ипатович] (01[13].10.1813–18[30].05.1879), літератор, письменник, журналіст, публіцист, історик, богослов. Випускник КДА (1835–39). Магістр богослов'я і словесних наук (31.12.1839). Вчитель (з 29.09–31.12.1839) і бакалавр (31.12.1839–04.06.1846) КДА. Викладав польс. та нім. мови (1839–41), патрологію (1844–46).

АФНАСІЙ (БОРИСОВИЧ Павло Іванович) [рос. Афанасий (Борисович Павел Иванович)] (1806–03[15].12.1847), архімандрит РПЦ, церк. педагог та адміністратор. Випускник КДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук (07.10.1835). Бакалавр (02.09.1838–05.10.1840) і екстраорд. професор (05.10.1840–30.07.1841) богослов. наук КДА. Викладав практичне богослов'я.

БЕЛЬЧАНСЬКИЙ Микола Георгійович [рос. Бельчанский Николай Георгиевич], церк. педагог. Випускник КДА (1823–27). Магістр богослов'я і словесних наук (12.12.1827). Бакалавр польс. мови (12.12.1827–1829).

БЕРЗІН Роберт Ансович [рос. Берзин Роберт Ансович], педагог. Випускник Прибалтійської учительської семінарії в м. Гольдингені Курляндської губ. (1887; нині – м. Кулдига, Латв. Республіка). Лектор нім. мови КДА (26.08.1907–1919).

БЕССАРАБОВ Микола Дмитрович [рос. Бессарабов Николай Дмитриевич] (бл. 1887 – р. с. невід.), богослов, біблеїст. Випускник КДА (1909–13). Кандидат богослов'я (26.06.1913). Професорський стипендіат 2-ї каф-ри Св. Письма Старого Завіту (16.08.1913–16.08.1914). В. о. доцента 2-ї каф-ри Св. Письма Нового Завіту (15.12.1914–1919). На поч. 1920-х викладав у КПБА.

БЄЛОЛІКОВ Василь Захарович [рос. Белоликов Василий Захарович] (30.01[11.02].1887–25.11.1937), богослов, історик Церкви, діяч обновленського руху. Випускник КДА (1907–11). Професорський стипендіат, в. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри історії та викриття рос. розколу старообрядництва (16.08.11–1919). Магістр богослов'я (13.05.1916).

БОБРОВНИЦЬКИЙ Іван Матвійович [рос. Бобровницкий Иван Матвеевич] (20.05[01.06].1813–20.12.1885[01.01.1886]), церк. педагог, філолог, перекладач. Випускник КДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (15.12.1837). Вчитель, бакалавр, орд. і заслужений орд. професор грец. мови і словесності (01.09.1837–16.06.1873).

БОГДАШЕВСЬКИЙ Дмитро Іванович – див. ВАСИЛІЙ (БОГДАШЕВСЬКИЙ Дмитро Іванович).

БРОДОВИЧ Йосип Олександрович [рос. Бродович Иосиф Александрович] (29.03[10.04].1871–25.03.1920), богослов-біблеїст, історик Церкви, педагог. Випускник КДА (1893–97). Професорський стипендіат каф-р Св. Письма Старого Завіту (16.08.1897–19.03.1898) і загальної церк. історії (19.03–16.08.1898). В. о. доцента і доцент каф-ри загальної церк. історії (19.03.1898 *–01.04.1903) КДА. Магістр богослов'я (10.12.1901).

БУЛАТОВ Сергій Олександрович [рос. Булатов Сергей Александрович] (05[17].10.1859–11[24].12.1911), ієрей РПЦ, церк. педагог та історик, гебраїст. Випускник КДА (1881–85). Професорський стипендіат (16.08.1885–15.08.1886) і доцент (16.08.1886–01.12.1888) каф-ри історії та розбору зах. сповідань КДА. Магістр богослов'я (06.06.1886).

* Розпочав викладання у вересні 1898.

БУЛГАКОВ Афанасій Іванович [рос. Булгаков Афанасий Иванович] (21.04[03.05].1859–14[27].03.1907), богослов, історик Церкви, перекладач. Випускник КДА (1881–85). Магістр (21.08.1887) і д-р (11.12.1906) богослов'я. Доцент каф-ри загальної давньої цивільної історії (29.10.1887–17.01.1889); доцент, екстраорд. і орд. професор каф-ри історії та розбору зах. віросповідань (17.01.1889–14.03.1907) КДА.

ВАЛЕРІАН (ОРЛОВ Василь Олександрович) [рос. Валериан (Орлов Василий Александрович)] († 1879), ієромонах РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1851–55). Магістр богослов'я і словесних наук. Інспектор і екстраорд. професор богослов. наук КДА (10.10.1858–04.12.1859).

ВАРФОЛОМІЙ (ЛЕВИТСЬКИЙ Василь Олексійович) [рос. Варфоломей (Левитский Василий Алексеевич)] (1823–04[16].02.1873), архімандрит РПЦ, церк. педагог, адміністратор, богослов. Випускник КДА (1845–49). Магістр богослов'я і словесних наук (06.11.1851). Бакалавр богослов. наук КДА (11.01.1862–15.12.1865). Викладав моральне богослов'я.

ВАСИЛІАДІ Стилиан Степанович [рос. Василиади Стилиан Степанович], педагог. Випускник КДА (1903–07). Кандидат богослов'я (14.06.1907). Лектор франц. мови КДА (12.12.1912–1919).

ВАСИЛІЙ (БОГДАШЕВСЬКИЙ Дмитро Іванович) [рос. Василий (Богдашевский Дмитрий Иванович)] (19[31].10.1861–26.02.1933 *), архієпископ РПЦ, церк. діяч, богослов, історик філософії, перекладач. Випускник КДА (1882–86). Професорський стипендіат каф-р логіки і метафізики (16.08–19.12.1886) та історії філософії (19.12.1886–16.08.1887). Магістр (08.11.1890) і д-р (11.12.1904) богослов'я. В. о. доцента і доцент каф-ри історії філософії КДА (16.08.1887–04.02.1897); доцент, екстраорд., орд. професор каф-ри Св. Письма Нового Завіту (04.02.1897–16.08.1910); орд. і заслужений орд. професор 1-ї каф-ри Св. Письма Нового Завіту (16.08.1910–1919). Інспектор (15.06.1909–29.07.1914) і ректор КДА (29.07.1914–1919) та КПБА (1920–24).

ВАСИЛІЙ (КУЛЬЧИЦЬКИЙ Іван Семенович) [рос. Василий (Кульчицкий Иван Семенович)] (1809 – р. с. невід), ієромонах РПЦ, церк. педагог. Випускник КДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук (07.10.1835). Бакалавр за класами читання Св. Письма (07.10.1835–17.02.1836) та богослов. наук КДА (17.02.1836–37).

ВОРОНОВ Олександр Дмитрович [рос. Воронов Александр Дмитриевич] (05[17].02.1839–29.10[10.11].1883), церк. педагог, історик Церкви, громадський діяч. Випускник МДА (1858–62). Магістр богослов'я і словесних наук (27.10.1862), д-р богослов'я (06.03.1878). Бакалавр, екстраорд. і орд. професор каф-ри нової загальної церк. історії КДА (30.10.1862–29.10.1883).

ВОСКРЕСЕНСЬКИЙ Олександр Михайлович [рос. Воскресенский Александр Михайлович] (24.08[04.09].1828 26.12.1883[06.01.1884]), протоієрей РПЦ, богослов, проповідник. Випускник КДА (1849–53). Магістр богослов'я і словесних наук (22.05.1855). Бакалавр і екстраорд. професор фіз.-мат. наук КДА (13.10.1859–15.08.1869); екстраорд. професор каф-ри історії та викриття рос. розколу (15.08.1869–26.12.1883). У 1866–67 поряд із фіз.-мат. дисциплінами (фізика, алгебра, геометрія, тригонометрія, аналітична геометрія) читав біблійну археологію та євр. мову. Завідував фіз. кабінетом (14.04.1864–15.08.1869).

ГЛАГОЛЄВ Олександр Олександрович [рос. Глаголев Александр Александрович] (14[26].02.1872–25.11.1937), протоієрей РПЦ, богослов-біблієзнавець, реліг. діяч. Випускник КДА (1894–98). Професорський стипендіат каф-ри Св. Письма Старого Завіту (16.08.1898–16.08.1899). Магістр богослов'я (28.10.1900). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри євр. мови та біблійної археології КДА (16.08.1899–31.07.1910). Екстраорд. професор та в. о. орд. професора 2-ї каф-ри Св. Письма Старого Завіту (31.07.1910–1919). У 1920–24 викладав гомілетіку в КПБА.

ГОГОЦЬКИЙ Сильвестр Сильвестрович [рос. Гогоцкий Сильвестр Сильвестрович] (05[17].01.1813–29.06[11.07].1889), філософ, історик філософії, педагог, психолог, освіт. діяч. Випускник КДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (15.12.1837), магістр філософії (31.12.1847), д-р філософії та

* За даними свідочтва про смерть (див.: ДАК. – Ф. Р-1654. – Оп. 1. – Спр. 900. – Арк. 211).

давньої філології (20.12.1850). Вчитель і бакалавр польс. мови (01.09.1837–02.10.1839), бакалавр нім. мови (02.10.1839–05.10.1842), бакалавр, екстраорд. і орд. професор філософії (05.10.1842–16.01.1851) КДА.

ГОЛУБЄВ Степан (Стефан) Тимофійович [рос. Голубев Степан (Стефан) Тимофеевич] (25.10[06.11].1848–22.11.1920), історик Церкви. Випускник КДА (1870–74). Приват-доцент каф-ри рос. церк. історії (27.09.1874–15.02.1884). Магістр богослов'я (01.10.1884), д-р церк. історії (24.08.1899). Доцент, екстраорд., орд., заслужений орд. професор каф-ри історії та викриття рос. розколу КДА (15.02.1884–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри з правом викладання (17.08.1910–1919). У 1903–05 тимчасово читав лекції із загальної церк. історії. Обраний чл.-кор. Імп. С.-Петербур. АН по відділенню рос. мови та словесності (29.12.1908).

ГОСКІНС Яків Якович [рос. Госкинс Яков Яковлевич] (09.08.1832 – 25.04[07.05].1891), педагог. Бакалавр 1-го класу філос. ф-ту коледжу при Лондонському ун-ті (1855, Велика Британія). Лектор англ. мови КДА (01.10.1888–01.09.1889).

ГРАНІКОВ Андрій Дем'янович [рос. Граников Андрей Демьянович] (1796–25.02[08.03].1860), церк. педагог, бібліотекар. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр, екстраорд. і орд. професор каф-ри загальної цивільної історії (17.09.1823–1859). Тимчасово обіймав також посаду бакалавра франц. мови (30.03.1828–11.09.1829).

ГРИГОРІЙ (МИТКЕВИЧ Микола Васильович) [рос. Григорий (Миткевич Николай Васильевич)] (14[26].05.1807–13[25].04.1881), архієпископ РПЦ, церк. діяч, богослов. Випускник КДА (1827–31). Магістр богослов'я і словесних наук (30.09.1831). Бакалавр богослов. наук і грец. мови КДА (03.10.1831–14.10.1833). Інспектор і бакалавр та екстраорд. професор богослов. наук КДА (23.07.1836–08.01.1838).

ГРОССУ Микола Степанович [рос. Гроссу Николай Степанович] (12[24].09.1867 – р. с. невід.), протоієрей РПЦ, богослов, візантолог, історик Церкви, церк. діяч. Випускник КДА (1889–93). Професорський стипендіат каф-ри загальної церк. історії (16.08.1893–16.08.1894). Магістр богослов'я (09.06.1908). В. о. доцента і доцент каф-ри гомілетики та історії проповідництва (02.10.1906–16.08.1910). Доцент каф-ри пастирського богослов'я з аскетикою і гомілетикою (16.08.1910–30.09.1910). Екстраорд. професор каф-ри «історії Греко-Схід. Церкви з часу відпадиння Зах. Церкви від Вселенської донині» (30.09.1910–1919). У 1912–13 паралельно викладав історію давньої Церкви. У 1920–24 був викладачем КПБА.

ГРУЗІН Іван Дмитрович [рос. Грузин Иван Дмитриевич], педагог, держ. службовець. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр євр. мови КДА (17.09.1823–11.12.1825).

ГРУЗІН Карп Дмитрович [рос. Грузин Карп Дмитриевич], педагог, держ. службовець. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр філос. наук КДА (17.09.1823 – 1826).

ГУЛЯЄВ Михайло Спиридонович [рос. Гуляев Михаил Спиридонович] (29.09[11.10].1826–06[18]07.1866), церк. педагог, богослов, гебраїст, перекладач. Випускник КДА (1845–49). Магістр богослов'я і словесних наук (06.11.1851). Бакалавр КДА за класом Св. Письма (27.09.1858–13.11.1861). З 27.03.1861 викладав також євр. мову. Бакалавр, екстраорд. і орд. професор каф-ри євр. мови КДА (13.11.1861–06.07.1866).

ГУЛЯЄВ Спиридон Васильович [рос. Гуляев Спиридон Васильевич] (1796–18[30].05.1831), церк. педагог, гебраїст, перекладач. Випускник СПбДА (1817–21). Магістр богослов'я і словесних наук (28.07.1821). Бакалавр математики та євр. мови КДА (28.07.1821–27.08.1823). Бакалавр і орд. професор фіз.-мат. наук КДА (27.08.1823–18.05.1831).

ГУСЄВ Федір Федорович [рос. Гусев Федор Федорович] (1844–26.08[07.09].1878), церк. педагог, богослов, філософ. Випускник СПбДА (1867–71). Магістр богослов'я (27.03.1878). В. о. доцента, доцент каф-ри логіки та метафізики КДА (12.01.1872–26.08.1878).

ДАНИЇЛ (МУСАТОВ Дмитро Михайлович) [рос. Даниил (Мусатов Дмитрий Михайлович)] (1810–17[29].06.1855), архімандрит РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук. Екстраорд. професор богослов. наук (31.10.1847–03.12.1852), в. о. інспектора та інспектор (06.02.1850–03.12.1852) КДА.

ДАНИЕЛЬ Вільям Вільямович [рос. Даниель Вильям Вильямович] (1817–03.10.1878), педагог. Лектор англ. мови КДА (1869–78).

ДИМИТРІЙ (КОВАЛЬНИЦЬКИЙ Михайло Георгійович) [рос. Димитрий (Ковальницький Михаил Георгиевич)] (26.10[07.11].1839–03[16].02.1913), єпископ РПЦ, церк. діяч, педагог, благодійник, духовний письменник. Випускник КДА (1863–67). Магістр богослов'я (20.09.1868). Вчитель, бакалавр, доцент каф-ри морального богослов'я КДА (07.09.1867–15.08.1869); доцент, екстраорд. професор, заслужений екстраорд. професор каф-ри загальної церк. історії (15.08.1869–27.04.1902). Інспектор (09.08.1895–05.03.1898) і ректор (05.03.1898–27.04.1902) КДА.

ДИМИТРІЙ (МУРЕТОВ Климент Іванович) [рос. Димитрий (Муретов Климент Иванович)] (11[23].02.1811–14[26].11.1883), архієпископ РПЦ, церк. діяч, богослов, проповідник. Випускник КДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук (07.10.1835). Бакалавр Св. Письма і герменевтики КДА (07.10.1835–17.02.1836); бакалавр і орд. професор богослов. наук (17.02.1836–23.12.1850). Інспектор (04.02.1838–14.04.1841) і ректор (14.04.1841–23.12.1850) КДА.

ДІАКОНОВ Олександр Григорович [рос. Диаконов Александр Григорьевич] (†25.09.1886), педагог. Випускник КДА (1881–85). Кандидат богослов'я (09.07.1885). Професорський стипендіат (16.06.1885–15.08.1886) та в. о. доцента каф-ри пастирського богослов'я та педагогіки (15.08–25.09.1886). Помер, не розпочавши викладання.

ДМИТРИЄВСЬКИЙ Олексій Афанасійович [рос. Дмитриевский Алексей Афанасьевич] (11[23].03.1856–10.08.1929), богослов, історик Церкви, візантолог, археограф. Випускник КазДА (1878–82). Магістр богослов'я (14.12.1883), д-р церк. історії (26.06.1896). Доцент, орд., заслужений орд. професор каф-ри церк. археології та літургії (01.03.1884–11.12.1907).

ДОБРОТВОРСЬКИЙ Василь Іванович [рос. Добротворский Василий Иванович] (30.12.1822 [11.01.1823]–12[24].09.1894), протоієрей РПЦ, церк. педагог, богослов, реліг. публіцист, видавець. Випускник КДА (1843–47). Магістр богослов'я і словесних наук (22.04–04.05.1849). Вчитель грец. мови (26.04–20.11.1848), вчитель і бакалавр франц. мови (20.11.1848–02.11.1856), бакалавр літургії та канонічного права (02.11.1856–31.07.1858) КДА.

ДРОЗДОВ Микола Михайлович [рос. Дроздов Николай Михайлович] (09[21].05.1849–10.01.1919), богослов-біблієст, філолог, перекладач, педагог. Випускник КДА (1872–76). Магістр (06.07.1876) і д-р (08.03.1902) богослов'я. Доцент, екстраорд., заслужений екстраорд., заслужений орд. професор каф-ри лат. мови і словесності (16.08.1876–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри з правом викладання (17.08.1910–10.01.1919).

ДУБНИЦЬКИЙ Микита Михайлович [рос. Дубницкий Никита Михайлович] (1803–09[21].07.1879), протоієрей РПЦ, церк. педагог та адміністратор. Випускник КДА (1825–29). Магістр богослов'я і словесних наук (22.09.1829). Бакалавр грец. мови КДА (30.10.1833–17.10.1837).

ДУССАН Іван Вікторович [рос. Дуссан Иван Викторович] (1882–16.07.1956), педагог, юрист. Лектор франц. мови КДА (02.10.1907 – 16.08.1912). З 1920 – в еміграції (Париж).

ЕКЗЕМПЛЯРСЬКИЙ Василь Ілліч [рос. Экземплярский Василий Ильич] (30.12.1874[11.01.1875]–03.07.1933), богослов, філософ, реліг. публіцист, видавець. Випускник КДА (1896–1901). Професорський стипендіат каф-ри догматичного богослов'я КДА (16.08.1901–16.08.1902). Магістр богослов'я (11.12.1904). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я (17.08.1902–10.04.1912; 10.05.1917–1919). У 1920–24 викладав у КПБА.

ЄВГЕНІЙ (СОЛОВЙОВ Микола Савич) [рос. Евгений (Соловьев Николай Саввич)] (1792–1865), архімандрит РПЦ, церк. педагог. Випускник МДА (1816–20). Магістр богослов'я і словесних наук

(1820). Бакалавр загальної цивільної історії та грец. мови (20.09.1820–09.08.1821), загальної церк. історії (09.08.1821 – листопад 1824).

ЄПІФАНОВИЧ Сергій Леонтійович [рос. Епифанович Сергей Леонтьевич] (15[27].11.1886–28.09.1918), богослов, історик Церкви. Випускник КДА (1906–10). Професорський стипендіат каф-ри історії давньої Церкви (16.08.1910–15.08.1911). Магістр богослов'я (27.12.1917). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор 1-ї каф-ри патрології КДА (16.08.1911–28.09.1918). З жовтня 1917 викладав також грец. мову студентам 1-го курсу.

ЄРЕМІЯ (СОЛОВ'ЙОВ Іродіон Іванович) [рос. Иеремия (Соловьев Иродион Иванович)], у схимі – Йоан (10[21].04.1799–06[18].12.1884), єпископ РПЦ, церк. діяч і педагог, духовний письменник. Випускник СПбДА (1824–27). Інспектор та екстраорд. професор богослов. наук (06.09.1830–23.06.1834); ректор (10.10.1839–08.03.1841) КДА.

ЄФРЕМОВ Микола Васильович [рос. Ефремов Николай Васильевич], педагог. Випускник КДА (1875–79). Кандидат богослов'я (19.06.1879). Приват-доцент, в. о. доцента каф-ри логіки і метафізики КДА (11.09.1879–01.09.1886).

ЗАВИТНЕВИЧ Володимир Зенонович [рос. Завитневич Владимир Зенонович] (02[14].04.1853–18.02.1927), історик, філософ, богослов, церк. і громадський діяч. Випускник СПбДА (1875–79). Магістр богослов'я (22.12.1883), д-р церк. історії (18.03.1903). Доцент, екстраорд., орд., заслужений орд. професор каф-ри рос. цивільної історії КДА (01.10.1884–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри (17.08.1910–1919).

ЗАЙЦЕВ Микола Лазаревич [рос. Зайцев Николай Лазаревич] (1836–05[17].01.1872), богослов, педагог, біблієст, перекладач. Випускник СПбДА (1855–59). Магістр богослов'я і словесних наук (07.09.1859). Бакалавр і екстраорд. професор педагогіки (23.02.1867–15.08.1869), екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я і педагогіки (15.08.1869–05.05.1871) КДА.

ІВАНИЦЬКИЙ Віктор Федорович [рос. Иваницкий Виктор Федорович] (20.11[02.12].1881–лютий 1955), сходознавець, біблієст, гебраїст, бібліограф, бібліотекознавець. Випускник КДА (1902–06). Професорський стипендіат каф-ри біблійної історії (16.08.1906–16.08.1907). Магістр богослов'я (22.02.1912). В. о. доцента каф-ри біблійної історії (30.11.1907–16.08.1910); в. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри біблійної історії у зв'язку з історією давнього світу (16.08.1910 – серпень 1918); екстраорд. професор каф-ри біблійної історії та біблійної географії (вересень 1918–1919) КДА.

ІЗРАЇЛЬ (ЛУКІН Яків Іванович) [рос. Израиль (Лукин Яков Иванович)] (23.10[04.11].1800–11[23].10.1864), єпископ РПЦ, церк. діяч та педагог. Випускник КДА (1821–25). Магістр богослов'я і словесних наук (07.12.1827). Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (02.05.1858–04.12.1859).

ІНОКЕНТІЙ (БОРИСОВ Іван Олексійович) [рос. Иннокентий (Борисов Иван Алексеевич)] (15[27].12.1800–26.05[07.06].1857), святий, архієпископ РПЦ, церк. діяч і педагог, богослов, історик Церкви, проповідник. Випускник КДА (1819–23). Магістр (17.09.1823) і д-р (03.09.1829) богослов'я. Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (27.08.1830–10.10.1839). Канонізований РПЦ.

ІНОКЕНТІЙ (ЯСТРЕБОВ Ілля Іванович) [рос. Иннокентий (Ястребов Илья Иванович)] (16[28].07.1867–04.06.1928), архієпископ РПЦ, церк. діяч, педагог, місіонер. Випускник КазДА (1888–92). Магістр богослов'я (19.11.1898). Ректор КДА (06.10.1910–11.07.1914).

ІОАНИКІЙ (ГОРСЬКИЙ Іван Семенович) [рос. Иоанникий (Горский Иван Семенович)] (1810–01[13].03.1877), архієпископ РПЦ, інспектор і викладач КДА – церк. діяч і педагог. Випускник СПбДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (13.12.1837). Інспектор, бакалавр та екстраорд. професор богослов. наук КДА (19.07.1841–10.10.1846).

ІОАНИКІЙ (РУДНЄВ Іван Максимович) [рос. Иоанникий (Руднев Иван Максимович)] (20.02[04.03].1826–07[20].06.1900), святий, єпископ РПЦ, митрополит Київський і Галицький, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1845–49). Магістр богослов'я і словесних наук (06.11.1851).

Вчитель Св. Письма КДА (07.11.1849–06.11.1851); викладав також викривальне богослов'я (29.01–17.10.1851). Бакалавр богослов. наук КДА (06.11.1851–09.07.1856). Інспектор та екстраорд. професор богослов. наук КДА (09.07.1856–06.11.1858). Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (04.12.1859–06.10.1860). Канонізований УПЦ.

КАРПОВ Василь Миколайович [рос. Карпов Василий Николаевич] (02[13].04.1798–03[15].12.1867), філософ, психолог, перекладач, поет, письменник. Випускник КДА (1821–25). Магістр богослов'я і словесних наук (07.12.1827). Бакалавр франц. мови (з 26.10.1829); в. о. бакалавра (березень 1831 – січень 1832) і бакалавр (січень 1832 – 19.10.1833) філос. наук КДА.

КИРИЛ (КУНИЦЬКИЙ Діонісій Олексійович) [рос. Кирилл (Куницкий Дионисий Алексеевич)] (1781–16[28].04.1836), єпископ РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КМА (1792–1806). Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (30.11.1826–08.05.1828). Фактично обіймав посади з 25.01.1827.

КОВАЛЬНИЦЬКИЙ Михайло Георгійович – див. **ДИМИТРІЙ (КОВАЛЬНИЦЬКИЙ Михайло Георгійович)**.

КОЛЄРОВ Степан Дмитрович [рос. Колеров Степан Дмитриевич] (1794–1849), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Бакалавр фіз.-мат. наук і нім. мови (20.09.1819–07.02.1820), фіз.-мат. наук і франц. мови (07.02.1820–16.08.1821) КДА.

КОЛОКОЛОВ Олексій Дмитрович [рос. Колоколов Алексей Дмитриевич] (1797–29.06[10.07].1829), церк. педагог. Випускник СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Бакалавр грец. мови КДА (29.12.1825–29.06.1829).

КОЛОСОВ Олексій Михайлович [рос. Колосов Алексей Михайлович] (1817–03.10[16.10].1902), протоієрей РПЦ, церк. педагог та адміністратор, богослов, реліг. публіцист. Випускник КДА (1839–43). Магістр богослов'я і словесних наук (21–29.09.1845). Вчитель і бакалавр франц. мови (31.10.1843–14.07.1847), бакалавр богослов. наук (04.10.1850–05.10.1855) КДА.

КОРОЛЬКОВ Іван Миколайович [рос. Корольков Иван Николаевич] (01[13].04.1845–20.01.1928), протоієрей РПЦ, церк. педагог та історик, фахівець із класичної філології, бібліограф. Випускник КДА (1865–69). Магістр богослов'я (24.06.1871). Доцент, екстраорд. і заслужений екстраорд. професор каф-ри грец. мови та словесності КДА (06.06.1873–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри (17.08.1910–1919). Інспектор КДА (16.07.1883–09.08.1895).

КРАМАРЄВ Григорій Никифорович [рос. Крамарев Григорий Никифорович] (29.09[11.10].1816–12[24].07.1868), протоієрей РПЦ, церк. педагог, адміністратор, духовний письменник. Випускник КДА (1837–41). Магістр богослов'я і словесних наук (09–18.12.1842). Бакалавр загальної церк. історії (18.06.1844–07.09.1853), екстраорд. професор істор. наук (07.09.1853–09.11.1856) КДА.

КРИЖАНОВСЬКИЙ Юхим/Євфимій Михайлович [рос. Крыжановский Евфимий Михайлович] (10[22].10.1831–26.07[07.08].1888), педагог, держ. службовець, історик Церкви. Випускник КДА (1853–57). Магістр богослов'я і словесних наук (17.02.1861). Бакалавр загальної і рос. словесності (10.08.1862–04.12.1864) КДА. Викладав також франц. мову (17.02.1863–04.12.1864).

КРИШИНСЬКИЙ Яків Іванович [рос. Крышинский Яков Иванович] (1796, жовтень – 21.02[05.03].1836), церк. педагог, філолог. Випускник СПбДА (1817–21). Магістр богослов'я і словесних наук (28.07.1821). Бакалавр і орд. професор загальної словесності КДА (28.07.1821–21.02.1836). З 28.07.1821 до 27.08.1823 викладав також франц. мову.

КУДРЯВЦЕВ Петро Павлович [рос. Кудрявцев Петр Павлович] (24.08[05.09].1868–27.06.1940), реліг. філософ, історик філософії, літературознавець, освіт. і церк. діяч. Випускник КДА (1888–92). Професорський стипендіат каф-ри історії філософії (16.08.1892–16.08.1893). Магістр богослов'я (26.10.1908). В. о. доцента, екстраорд. професор, в. о. орд. професора каф-ри історії філософії КДА (30.06.1897–1919).

КУЛЬМАН Герман Матвійович [рос. Кульман Герман Матвеевич], педагог. Канд. богослов'я (1850) Ерлангенського ун-ту (Німеччина). Лектор нім. мови КДА (16.08.1883–22.10.1906).

КУРКОВСЬКИЙ Василь Миколайович [рос. Курковский Василий Николаевич], церк. педагог, держ. службовець. Випускник КДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук (14.08.1835). Бакалавр нім. мови (1836–39) та філософії (1839–42) КДА.

ЛАВРЕНТІЙ (МАКАРОВ Дмитро Іванович) [рос. Лаврентий (Макаров Дмитрий Иванович)] (1808–02[14].07.1876), архімандрит РПЦ, церк. педагог та адміністратор, духовний подвижник. Випускник КДА (1831–35). Магістр богослов'я і словесних наук (07.10.1835). Бакалавр церк. історії, екстраорд. професор істор. наук КДА (07.10.1835–31.06.1844).

ЛАШКАРЬОВ Петро Олександрович [рос. Лашкарев Петр Александрович] (09[21].08.1834–28.08[08.09].1899), фахівець із канонічного права, історії Церкви та церк. археології, культ. і громадський діяч. Випускник КДА (1855–59). Магістр богослов'я і словесних наук (08.10.1859). Бакалавр та екстраорд. професор канонічного права і церк. археології (13.10.1859–15.08.1869); екстраорд. і заслужений екстраорд. професор каф-ри церк. права (15.08.1869–28.08.1899).

ЛЕБЕДИНЦЕВ Феофан Гаврилович [рос. Лебединцев Феофан Гаврилович] (12[24].03.1828–12[24].03.1888), освітянський і культ. діяч, педагог, видавець, історик, літератор. Випускник КДА (1847–51). Магістр богослов'я і словесних наук (15.09.1854). Бакалавр та екстраорд. професор каф-ри історії рос. розколу КДА (18.12.1861–19.11.1864).

ЛЕОНТІЙ (ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Іван Олексійович) [рос. Леонтий (Лебединский Иван Алексеевич)] (22.01[03.02].1822–01[13].08.1893), митрополит РПЦ, церк. діяч, педагог, мемуарист. Випускник СПбДА (1843–47). Магістр богослов'я і словесних наук (22.03.1849). Інспектор і екстраорд. професор богослов. наук КДА (28.01.1853–30.05.1856).

ЛИСИЦИН Йосип Георгійович [рос. Лисицын Иосиф Георгиевич] (1842–1890), педагог. Кандидат історико-філол. ф-ту Ун-ту Св. Володимира (1865–69). Приват-доцент каф-ри лат. мови і літ-ри КДА (04.12.1870–01.09.1884).

ЛНИЦЬКИЙ Петро Іванович [рос. Личинский Петр Иванович] (23.11[05.12].1839–12[25].06.1906), філософ, історик філософії, богослов, педагог. Випускник КДА (1861–65). Магістр (13.01.1867) і д-р (07.01.1877) богослов'я. Вчитель і бакалавр філос. наук КДА (09.10.1865–13.06.1869); доцент, екстраорд., орд. професор каф-ри історії філософії КДА (13.06.1869–16.08.1887), в окремі роки викладав також логіку (17.10.1870–01.06.1871; 01.10.1886–16.06.1887), педагогіку (16.10.1872–16.04.1873), патрологію (01.11.1876–01.05.1877; 01.10.1877–01.03.1878), метафізику (01.11.1878–01.05.1879); орд. і заслужений орд. професор каф-ри логіки та метафізики КДА.

ЛУК'ЯНЕНКО Олександр Митрофанович [рос. Лукьяненко Александр Митрофанович] (28.07[09.08].1880–20.08.1974), славіст, мовознавець, педагог. Випускник слов'ян. відділення історико-філол. ф-ту Ун-ту Св. Володимира (1899–1903). Магістр слов'ян. філології (16.12.1911). Доцент та екстраорд. проф. каф-ри церковнослов'ян. і рос. мов із палеографією КДА (13.03.1912–1919).

ЛЯЩЕНКО Тимофій Іванович – див. **ТИХОН (ЛЯЩЕНКО Тимофій Іванович)**.

МАКАРІЙ (БУЛГАКОВ Михайло Петрович) [рос. Макарий (Булгаков Михаил Петрович)] (19.09[01.10].1816–09[21].06.1882), митрополит РПЦ, церк. діяч, історик, богослов, археограф, каноніст, педагог, проповідник. Випускник КДА (1837–41). Магістр богослов'я і словесних наук (09–18.12.1842), д-р богослов'я (31.10.1847). Бакалавр каф-ри рос. церк. і цивільної історії КДА (02.08.1841–26.06.1842).

МАКАРІЙ (ОКСІЮК Михайло Федорович) [рос. Макарий (Оксиюк Михаил Федорович; польс. Makary (Michał Oksijuk)] (17[29].09.1884–02.03.1961), архієпископ РПЦ, митрополит Варшавський і всієї Польщі, Предстоятель Польс. Автокефальної Правосл. Церкви, церк. діяч, богослов-патролог. Випускник КДА (1907–11). Професорський стипендіат (16.08.1911–16.08.1912), в. о. доцента, доцент, екстраорд. професор 2-ї каф-ри патрології КДА (16.08.1912–1919). Викладав патрологію у КПБА (1920–24). Магістр богослов'я (04.08.1914).

МАККАВЕЙСЬКИЙ Микола Корнилійович [рос. Маккавейский Николай Корнильевич] (14[26].10.1864–19.09.1919), богослов, педагог, історик. Випускник КДА (1885–89). Магістр богослов'я (13.09.1891). Лектор англ. мови (11.09.1889–23.11.1891); доцент та екстраорд. проф. каф-ри пастирського богослов'я і педагогіки (23.11.1891–06.05.1911); екстраорд. проф. каф-ри педагогіки, дидактики і методики викладання навч. дисциплін духовних семінарій (06.05–16.08.1911); екстраорд. і заслужений екстраорд. професор, в. о. орд. професора каф-ри педагогіки (16.08.1911–19.09.1919) КДА. Тривалий час викладав англ. мову за сумісництвом (23.11.1891–06.1893; 15.11.1906–1918).

МАКСИМОВИЧ Іван Петрович [рос. Максимович Иван Петрович] (13[25].08.1807–20.05[01.06].1861), біблеїст-гебраїст, церк. педагог, історик, краєзнавець, перекладач, реліг. публіцист. Випускник КДА (1827–31). Магістр богослов'я і словесних наук (30.09.1831). Бакалавр євр. мови та орд. професор словесності КДА (17.08.1836–20.05.1861). Тимчасово викладав також рос. цивільну історію та історію Рос. Церкви (25.07.1842–22.11.1843).

МАКСИМОВИЧ Олександр Андрійович [рос. Максимович Александр Андреевич], церк. педагог. Випускник СПбДА (1814–17). Магістр богослов'я і словесних наук (18.07.1817). Бакалавр євр. мови КДА (12.09.1819–15.07.1821).

МАЛЕВАНСЬКИЙ Григорій Васильович [рос. Малеванский Григорий Васильевич] (10[22].01.1840–10.10.1919), богослов, історик філософії, перекладач. Випускник КДА (1865–69). Магістр богослов'я (05.08.1870). В. о. доцента, доцент каф-ри осн. богослов'я КДА (01.09.1869–15.10.1877). Поряд із безпосереднім предметом (осн. богослов'я у складі психології релігії, метафізики релігії та історії релігії) певний час викладав порівняльне богослов'я (01.01–15.06.1871).

МАЛИШЕВСЬКИЙ Іван Гнатович [рос. Малышевский Иван Игнатъевич] (13[25].07.1828–11[23].01.1897), церк. історик, славіст, агіограф, богослов, педагог, громадський діяч. Випускник КДА (1849–53). Магістр богослов'я і словесних наук (22.05.1855), д-р богослов'я (20.09.1873). Бакалавр рос. церк. і цивільної історії (31.10.1853–09.06.1861); екстраорд. і орд. професор істор. наук (09.06.1861–10.12.1863); орд. і заслужений орд. професор каф-ри рос. церк. історії (10.12.1863–11.01.1897) КДА. У різні роки викладав також франц. мову (05.02.1857–17.02.1863) та вчення про рос. розкол (30.07.1858–01.01.1862; 27.08.1865–15.08.1869).

МАЛІНІН Василь Миколайович [рос. Малинин Василий Николаевич] (13[25].01.1849–25.12.1926[07.01.1927]), філолог, літературознавець, археограф. Випускник КДА (1870–73). Магістр богослов'я (13.06.1878), д-р рос. словесності (18.05.1901). Приват-доцент, доцент, екстраорд. професор каф-ри рос. і слов'ян. мов КДА (15.10.1877–16.08.1884); екстраорд., орд. і заслужений орд. професор каф-ри рос. і церковнослов'ян. мов (із палеографією) та історії рос. літ-ри (16.08.1884–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри (17.08.1910–1919).

МЕЛЕТІЙ (ЛЕОНТОВИЧ Михайло Іванович) [рос. Мелетий (Леонтович Михаил Иванович)] (06[18].11.1784–29.02.1840), святий, архієпископ РПЦ, церк. діяч, богослов, проповідник. Випускник СПбДА (1809–14). Магістр богослов'я і словесних наук (13.08.1814). Інспектор і професор грец. мови КДА (12.09.1819–09.08.1821). Ректор і професор богослов. наук КДА з 21.01.1824 (фактично – з 16.03.1824) до 30.11.1826 (фактично – до 25.01.1827). Канонізований РПЦ.

МЕЛІТОН (ПЕРЕВЕРЗЄВ Михайло Йосипович) [рос. Мелитон (Переверзев Михаил Иосифович)] (1804–27.12.1860[08.01.1861]), ієромонах РПЦ, церк. педагог і краєзнавець, богослов. Випускник КДА (1825–29). Магістр богослов'я і словесних наук (26.09.1829). Бакалавр богослов. наук КДА (26.09.1829–31.01.1836). У вересні 1834 – січні 1835 тимчасово викладав церк. історію.

МЕФОДІЙ (СЬОМОВ Іван Михайлович) [рос. Мефодий (Семов Иван Михайлович)] (01[13].09.1832–03[15].07.1862), архімандрит РПЦ, церк. педагог. Випускник КДА (1851–55). Магістр богослов'я і словесних наук (19.12.1856). Вчитель, бакалавр, екстраорд. і орд. професор богослов. наук КДА (06.11.1855–03.07.1862). Інспектор КДА (04.12.1859–03.07.1862).

МИХАЇЛ (ЛУЗІН Матвій Іванович) [рос. Михаил (Лузин Матвей Иванович)] (1830–20.03[01.04].1887), єпископ РПЦ, церк. діяч і педагог, богослов, біблієзнавець, екзегет. Випускник МДА (1850–54). Магістр богослов'я і словесних наук (31.08.1855), д-р богослов'я (13.01.1872). Ректор, орд. і заслужений орд. професор КДА (31.12.1877–19.03.1883).

МИХАЇЛ (МОНАСТИРЬОВ Андрій Іванович) [рос. Михаил (Монастырев Андрей Иванович)] (25.09[07.10].1815–11[23].09.1846), ієромонах РПЦ, церк. педагог і письменник. Випускник КДА (1837–41). Магістр богослов'я і словесних наук (09–18.12.1842). Бакалавр богослов. наук КДА (07.12.1842–11.09.1846). Викладав Св. Письмо, свящ. герменевтику і викривальне богослов'я.

МИХАЙЛОВ Яків Євдокимович – див. **ЮСТИН (МИХАЙЛОВ Яків Євдокимович)**.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ Олексій Іванович [рос. Михайловский Алексей Иванович], педагог. Випускник КДА (1872–76). Кандидат богослов'я (05.07.1876). Лектор англ. мови КДА (19.10.1879–20.01.1888).

МІНЕРВІН Олексій Лукиліанович [рос. Минервин Алексей Лукиллианович] (1803–14[26].06.1853), церк. педагог. Випускник КДА (1823–27). Магістр богослов'я і словесних наук (12.12.1827). Бакалавр франц. мови (03.10.1831 – жовтень 1843); бакалавр та екстраорд. професор рос. цивільної і церк. історії (жовтень 1843 – 14.06.1853) КДА.

МІХНЕВИЧ Йосип Григорович [рос. Михневич Иосиф Григорьевич] (1809, квітень – 09[21].10.1885), філософ, історик філософії та освіти, педагог, освітянський і громадський діяч. Випускник КДА (1829–33). Магістр богослов'я і словесних наук (06.10.1833). Бакалавр та екстраорд. професор філос. наук КДА (06.10.1833–15.04.1839).

МІЩЕНКО Федір Іванович [рос. Мищенко Федор Иванович] (30.06[12.07].1874–1933), богослов, історик Церкви, візантолог, реліг. діяч. Випускник КДА (1895–99). Професорський стипендіат кафе-ри церк. права КДА (16.08.1899–16.08.1900). Магістр богослов'я (12.06.1907). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор цієї кафе-ри (16.08.1900–1919). На поч. 1920-х викладав канонічне право у КПБА. Академік ВУАН по кафе-рі «історії Української Церкви у зв'язку з усесвітньою церковною історією» (05.02.1920–09.03.1928).

МОДЕСТОВ Василь Іванович [рос. Модестов Василий Иванович] (24.01.[05.02].1839–13[26].02.1907), історик, філолог, перекладач, публіцист. Випускник Гол. пед. ін-ту (1856–59, м. С.-Петербург) та історико-філол. ф-ту С.-Петербур. ун-ту (1859–60). Магістр (08.02.1865) і д-р (29.11.1868) рим. словесності. Професор лат. мови та словесності КДА (18.08.1871–15.08.1876).

МОЙСЕЙ (АНТИПОВ-БОГДАНОВ-ПЛАТОНОВ Матвій Михайлович) [рос. Моисей (Антипов-Богданов-Платонов Матвей Михайлович)] (1783–13[25].07.1834), архієпископ РПЦ, церк. діяч і педагог, богослов. Випускник СПбДА (1809–14). Магістр (13.08.1814) і д-р (30.06.1822) богослов'я. Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (12.09.1819–31.12.1823).

МУХІН Микола Феодосійович [рос. Мухин Николай Феодосьевич] (31.10[12.11].1868 – р. с. невід.), історик, біблієст-екзегет. Випускник КДА (1889–93). Лектор англ. мови (21.09.1893–01.03.1897); в. о. доцента, доцент, екстраорд. професор кафе-ри загальної давньої цивільної історії (01.03.1897–16.08.1910); екстраорд. професор кафе-ри загальної цивільної історії (16.08.1910–19.09.1911); екстраорд., орд. і заслужений орд. професор кафе-ри історії Західноруської Церкви (19.09.1911–1919) КДА. Магістр богослов'я (19.03.1898), д-р церк. історії (01.05.1917).

НАФАНАЇЛ (САВЧЕНКО(В) Микола Іванович) [рос. Нафанаил (Савченко(в) Николай Иванович)] (18.02[02.03].1802–04[16].03.1875), архієпископ РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1821–25). Магістр богослов'я і словесних наук (11.12.1825). Бакалавр нім. мови КДА (10.06.1825–08.07.1827).

НИЛ (ІСАКОВИЧ Микола Федорович) [рос. Нил (Исакович Николай Федорович)] (09[20].12.1796–21.06.[03.07].1874), архієпископ РПЦ, церк. діяч, педагог, місіонер, мандрівник, духовний письмен-

ник, природознавець. Випускник СПбДА (1821–25). Магістр богослов'я і словесних наук (1825). Інспектор і бакалавр богослов. наук КДА (08.05.1828–02.09.1830).

НОВИЦЬКИЙ Орест Маркович [рос. Новицкий Орест Маркович] (25.01[06.02].1806–04[16].06.1884*), філософ, історик філософії та релігії, богослов. Випускник КДА (1827–31). Магістр богослов'я і словесних наук (30.09.1831). Бакалавр польс. мови (09.11.1833–08.03.1834), яку читав до 15.10.1834; бакалавр та екстраорд. професор філос. наук КДА (08.03.1834 – жовтень 1835).

ОГІЄВСЬКИЙ Григорій Кирилович [рос. Огиевский Григорий Кириллович] (бл. 1785–1826), церк. педагог. Випускник СПбДА (1809–14). Магістр богослов'я і словесних наук (13.08.1814). Професор загальної цивільної історії та франц. мови КДА (20.09–17.12.1819).

ОКСІЮК Михайло Федорович – див. **МАКАРІЙ (ОКСІЮК Михайло Федорович)**.

ОЛЕКСАНДР (ЧЕКАНОВСЬКИЙ) Олексій Іванович [рос. Александр (Чекановский) Алексей Иванович] (21.12.1881[02.01.1882]–10.12.1937), єпископ РПЦ, очільник обновленських громад в Україні із титулом митрополита Київського, керуючого Правосл. Церквами в УСРР, церк. діяч, богослов, педагог. Випускник КДА (1901–05). Магістр богослов'я (04.04.1911). Професорський стипендіат каф-ри догматичного богослов'я КДА (16.08.1905–16.08.1906). Доцент та екстраорд. професор цієї каф-ри (08.12.1912–1919).

ОЛЕСНИЦЬКИЙ Маркеллін Олексійович [рос. Олесницкий Маркеллин Алексеевич] (1848–12[25].03.1905), богослов, філософ, психолог, педагог, проповідник. Випускник КДА (1869–73). Магістр (06.03.1874) і д-р богослов'я (17.11.1904). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я і педагогіки КДА (11.11.1873–16.08.1884); екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я (16.08.1884–13.12.1895), поряд із осн. предметом тимчасово читав лекції з педагогіки (у 1885–86, 1886–87 навч. роках, 01.01–16.06.1890); екстраорд. і заслужений екстраорд. професор каф-ри психології КДА (13.12.1895–12.03.1905), тимчасово читав лекції з морального богослов'я (16.01–01.06.1896).

ОЛЕСНИЦЬКИЙ Яким Олексійович [рос. Олесницкий Аким Алексеевич] (1842–27.08.[09.09].1907), богослов-біблеїст, гебраїст, проповідник, церк. публіцист. Випускник КДА (1863–67). Магістр богослов'я і словесних наук (26.09.1868), д-р богослов'я (24.06.1877). Бакалавр, доцент, екстраорд., орд., заслужений орд. професор каф-ри євр. мови та біблійної археології КДА (04.11.1867–13.07.1899). Інспектор КДА (12.06.1881–15.06.1883).

ОРЛОВ Василь Якович [рос. Орлов Василий Яковлевич] (†1828), церк. педагог. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр грец. мови КДА (вересень 1823 – 29.12.1825).

ОРЛОВ Йоаким Георгійович [рос. Орлов Иоаким Георгиевич] (1796–1854), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Бакалавр грец. (01–13.09.1821) і нім. (01.09.1821–11.12.1825) мов, цивільної (13.09.1821–16.09.1823) і церк. (14.11.1824–10.05.1828) історії; орд. професор церк. історії (10.05.1828–1834) КДА.

ОРНАТСЬКИЙ Федір Степанович [рос. Орнатский Федор Степанович] (18[30].09.1848–16.03.1919), педагог, богослов, перекладач. Випускник КДА (1872–76). Магістр богослов'я (09.06.1884). Приват-доцент каф-ри осн. богослов'я (28.03.1878–14.06.1884); доцент і екстраорд. професор каф-ри «введення в круг богословських наук» (14.06.1884–07.11.1902). Тимчасово викладав також педагогіку (01.09.1890–23.11.1891).

ОСТРОУМОВ Семен Гаврилович [рос. Остроумов Семен Гаврилович] (01[13].09.1883–25.03.1925), педагог. Випускник КДА (1905–09). Кандидат богослов'я (19.06.1909). Професорський стипендіат каф-ри логіки та метафізики (19.12.1909–16.08.1910); в. о. доцента каф-ри систематичної філософії та логіки КДА (28.08.1910–1919).

* Дата смерті – за даними некрологів. За даними метричної виписки про смерть помер 05[17].06.1884 (див.: ІР НБУВ. – Ф. 201. – № 6. – Арк. 24).

ПАЛЬМОВ Микола Миколайович [рос. Пальмов Николай Николаевич] (08[20].12.1872–11.02.1934), богослов-літургіст, церк. історик, археолог, етнограф, краєзнавець, архівіст, музейний діяч; засновник калмикознавства. Випускник КДА (1893–97). Магістр богослов'я (12.08.1914). В. о. доцента, доц., екстраорд. професор каф-ри церк. археології у зв'язку з історією християн. мистецтва КДА (16.08.1912–1918).

ПЕВНИЦЬКИЙ Василь Федорович [рос. Певницкий Василий Федорович] (29.02[12.03].1832–12[25].07.1911), гомілет, пасторолог, педагог, реліг. публіцист, громадський діяч, мемуарист. Випускник КДА (1851–55). Магістр богослов'я і словесних наук (19.12.1856), д-р богослов'я (17.08.1872). Бакалавр і екстраорд. професор загальної словесності (06.11.1855–21.05.1862), орд. професор каф-р церк. словесності (21.05.1862–15.09.1869); орд. і заслужений орд. професор каф-ри церк. словесності й пастирського богослов'я (15.09.1869–16.08.1884); заслужений орд. професор каф-ри гомілетики та історії проповідництва (16.08.1884–15.06.1906). Паралельно з осн. курсами тимчасово викладав нім. мову (30.11.1861–12.01.1868), загальну словесність (січень – червень 1865), пастирське богослов'я (1885–86, 1889–90 навч. роки). Понадштатний професор КДА із правом членства в її Раді (09.01.1908–12.07.1911).

ПЕРЕВЕРЗЄВ Михайло Йосипович – див. МЕЛІТОН (ПЕРЕВЕРЗЄВ Михайло Йосипович).

ПЕСОЦЬКИЙ Сергій Олександрович [рос. Песоцкий Сергей Александрович] (26.08[07.09].1869–23.05.1920), богослов. Випускник КДА (1889–93). Секретар Ради і Правління КДА (09.09.1893–26.11.1902). Магістр богослов'я (04.06.1897). Доцент і екстраорд. професор каф-ри «введення в круг богословських наук» (26.11.1902–16.08.1910); екстраорд. професор каф-ри осн. богослов'я (16.08.1910–1919) КДА.

ПЕТРОВ Василь Якович [рос. Петров Василий Яковлевич] (†16.09.1872), педагог. Випускник КДА (1867–71). Кандидат богослов'я (30.08.1871). Приват-доцент каф. морального богослов'я і педагогіки КДА (29.10.1871–16.09.1872).

ПЕТРОВ Микола Іванович [рос. Петров Николай Иванович] (24.04[06.05].1840–21.06.1921), літературознавець, історик, педагог, фахівець у галузі церк. археології, археографії та музеєзнавства. Випускник КДА (1861–65). Магістр богослов'я і словесних наук (21.08.1868), д-р богослов'я (26.07.1876), д-р рос. мови і словесності *honoris causa* (10.05.1907). Доцент, екстраорд., орд. професор каф-ри теорії словесності та історії рос. літ-ри «с обзором важнейших иностранных литератур» (10.06.1870–16.08.1884); орд. і заслужений орд. професор каф-ри теорії словесності та історії іноз. літ-р (16.08.1884–16.08.1910). Понадштатний професор цієї каф-ри (17.08.1910–1919). Читав лекції до 30.03.1911. Чл.-кор. Петрогр. АН (29.12.1916). Академік УАН по каф-рі старої укр. літ-ри (14.11.1918).

ПИСАРЄВ Михайло Васильович [рос. Писарев Михаил Васильевич], педагог. Випускник КДА (1876–80). Кандидат богослов'я (17.06.1880). Приват-доцент каф-ри грец. мови (19.03.1881–01.09.1884).

ПЛАТОН (БЕРЕЗІН Павло Микитович) [рос. Платон (Березин Павел Никитич)] (1788–23.07[04.08].1828), архімандрит РПЦ, церк. педагог, богослов. Випускник МДА (1814–18). Магістр богослов'я і словесних наук (1818). Ректор і орд. професор богослов. наук КДА з 08.05.1828 (фактично – з 04.07.1828) до 23.07.1828. Помер, не розпочавши викладання.

ПЛАТОН (РОЖДЕСТВЕНСЬКИЙ Порфирій Федорович) [рос. Платон (Рождественский Порфирий Федорович)] (23.02[07.03].1866–20.04.1934), митрополит РПЦ, першоієрарх Північноамер. митрополії, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1891–95). Магістр богослов'я (02.12.1898). Професорський стипендіат (16.08.1895–16.08.1896), в. о. доцента та екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я КДА (16.08.1896–02.12.1898). Інспектор (02.12.1898*–08.05.1902) і ректор (08.05.1902–08.06.1907**) КДА. Перебуваючи на адм. посадах, продовжував викладання морального богослов'я.

ПОДГУРСЬКИЙ (ПІДГУРСЬКИЙ) Давид Олександрович [рос. Подгурский Давид Александрович] (22.07[03.08].1803–07[19].04.1880), латиніст, перекладач. Випускник КДА (1825–29). Магістр

* В. о. інспектора – з 19.03.1898.

** У зв'язку з обранням до II Держ. Думи з 15.02.1907 перебував у відпустці. З 15.02.1907 до 08.01.1908 обов'язки ректора КДА виконував проф. В. П. Рибінський.

богослов'я і словесних наук (26.09.1829). Викладав у КДА на посаді бакалавра польс. мову (26.09.1829–09.11.1833, 15.10.1834–01.10.1835, 18.09.1836–20.09.1837), фіз.-мат. науки (10.09.1831–04.12.1857) та латину (06.10.1848–04.12.1857) завідував фіз. та ін. кабінетами (14.10.1834–11.01.1843). Орд. професор латини (04.12.1857–15.06.1870) та фіз.-мат. наук (04.12.1857–13.10.1859). Після виходу у відставку (15.06.1870) затверджений у званні заслуженого орд. професора (13.11.1870).

ПОДГУРСЬКИЙ (ПІДГУРСЬКИЙ) Юрій (Георгій) Давидович [рос. Подгурский Юрий (Георгий) Давидович] (20.04[02.05].1835–29.05[10.06].1872), історик, перекладач. Випускник КДА (1855–59). Магістр богослов'я і словесних наук (08–13.10.1859). Бакалавр та екстраорд. професор каф-ри загальної цивільної історії КДА (13.10.1859–29.05.1872).

ПОКРОВСЬКИЙ Федір Якович [рос. Покровский Федор Яковлевич] (01[13].02.1849–19.11.1919), протоієрей РПЦ, богослов-біблеїст, історик Церкви. Випускник КДА (1870–74). Магістр богослов'я (31.07.1886). Приват-доцент, в. о. доцента, доцент, екстраорд. і заслужений екстраорд. професор каф-ри біблійної історії КДА (20.01.1876–07.10.1907). Понадштатний професор КДА із правом голосу в академ. Раді (17.04.1908–1919).

ПОПОВ Василь Дмитрович [рос. Попов Василий Дмитриевич] (22.01.[03.02].1879 – р. с. невід.), біблеїст, історик Церкви. Випускник КДА (1898–1902). Магістр богослов'я (01.09.1905). Доцент каф-ри історії та розбору зах. віросповідань (01.08.1907–16.08.1919); доцент каф-ри історії і викриття зах. віросповідань і рос. сектантства (16.08.1910–16.08.1911); доцент і екстраорд. професор каф-ри історії та викриття зах. віросповідань у зв'язку з історією Зах. Церкви від 1054 до теперішнього часу (з 16.08.1911–1919).

ПОПОВ Костянтин Дмитрович [рос. Попов Константин Дмитриевич] (1849–05[18].05.1911), богослов, історик Церкви. Випускник КДА (1871–75). Магістр (25.09.1880) і д-р (09.02.1904) богослов'я. Приват-доцент, доцент, екстраорд., заслужений екстраорд., орд. професор каф-ри патристики КДА (01.03.1878–17.08.1910). Понадштатний професор каф-ри патрології КДА (17.08.1910–05.05.1911).

ПОПОВИЧ Григорій Григорович [рос. Попович Григорий Григорьевич] (21.11[03.12].1882–11.10.1937), богослов-біблеїст, гебраїст. Випускник КДА (1903–07). Магістр богослов'я (14.12.1913). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри євр. мови та біблійної археології КДА (16.08.1911–1919). У 1920–24 викладав у КПБА.

ПОСНОВ Михайло Емануїлович/Мануїлович [рос. Поснов Михаил Эммануилович/Мануилович] (07[19].01.1873 *–13.10.1931), богослов-біблеїст, історик Церкви. Випускник КДА (1894–98). Магістр богослов'я (30.05.1903), д-р церк. історії (20.06.1918). Помічник інспектора КДА (03.01.1903–15.08.1911). Доцент 2-ї каф-ри Св. Письма Нового Завіту КДА (01.12.1910–16.08.1913); доцент, екстраорд. професор каф-ри історії давньої Церкви КДА (16.08.1913–1919).

ПОСПЕХОВ Дмитро Васильович [рос. Поспехов Дмитрий Васильевич] (22.10[03.11].1821–21.06[03.07].1899), психолог, філософ, богослов, перекладач. Випускник КДА (1841–45). Магістр богослов'я і словесних наук (13–22.11.1846), д-р богослов'я (11.04.1874). Бакалавр, екстраорд., орд., заслужений орд. професор філософії КДА (22.11.1845–13.12.1895). Певний час викладав також франц. мову (09.11.1864–20.09.1867). Після виходу у відставку – позаштатний професор КДА (13.12.1895–21.06.1899).

ПРИЛУЦЬКИЙ Василь Дмитрович [рос. Прилуцкий Василий Дмитриевич] (12[24].01.1883–03.10.1936), протоієрей РПЦ, богослов-літургіст. Випускник КДА (1903–07). Магістр богослов'я (14.02.1913). Професорський стипендіат (16.08.1907–16.08.1908) і в. о. доцента каф-ри літургії і церк. археології (16.08.1908–16.08.1910); в. о. доцента каф-ри літургії і церк. археології у зв'язку з історією християн. мистецтва (16.08.1910–16.08.1911); в. о. доцента, екстраорд. професор каф-ри літургії (16.08.1911–1919) КДА. З 11.10.1911 до 16.08.1912 тимчасово обіймав також каф-ру церк. археології у зв'язку із історією християн. мистецтва. У 1920–24 викладав літургіку і церк. археологію у КПБА.

* Згідно із власноручно заповненим «Curriculum vitae» від 14.09.1913 (ІР НБУВ. – Ф. 175. – № 1942. – Арк. 1). За документами КДА, нар. 12[24].01.1873 (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 2450. – Арк. 28; Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 10950. – Арк. 1 зв.).

ПРОЦЕНКО-МИХАЙЛОВ Микола Іванович [рос. Проценко-Михайлов Николай Иванович] (1812 – р. с. невід.), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник КДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (15.12.1837). Вчитель і бакалавр грец. мови КДА (вересень 1837–1841).

ПУЗАНОВ Микола Никанорович [рос. Пузанов Николай Никанорович] (04[16].04.1880–20.08[02.09].1909), філософ, богослов. Випускник КДА (1901–05). Кандидат богослов'я (15.06.1905). Професорський стипендіат каф-ри біблійної історії (16.08.1905–16.08.1906). В. о. доцента каф-ри логіки і метафізики КДА (31.08.1906–20.08.1909).

ПУШНОВ Аверкій Ілліч [рос. Пушнов Аверкий Ильич] (1792, жовтень –06[18].04.1845), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Бакалавр церк. красномовства КДА (03.08.1821–16.09.1823), де одночасно викладав грец. мову в нижчому відділенні (з 09.09.1821). Бакалавр і орд. професор грец. мови КДА (16.09.1823–20.09.1837).

РАФАЇЛ (ШИПУЛИНСЬКИЙ Стефан Дмитрович) [рос. Рафаил (Шипулинский Стефан Дмитриевич)] (1801–16[28].06.1855), архімандрит РПЦ, церк. педагог. Випускник КДА (1823–27). Магістр богослов'я і словесних наук (12.12.1827). Бакалавр церк. словесності КДА (12.12.1827–03.08.1829).

РЕГАМЕ Казимир Людвігович [рос. Регаме Казимир Людвигович] (14[26].08.1859–28.04[11.05].1907), педагог. Випускник історико-філол. ф-ту Ун-ту Св. Володимира (1879–83). Лектор франц. мови КДА (07.01.1897–28.04.1907).

РЕДЕЛІН Вільгельм Іванович [рос. Ределин Вильгельм Иванович], педагог. Лектор нім. мови КДА (11.08.1869–28.02.1877). До 01.10.1882 продовжував викладання у КДА за наймом.

РЕПЛОВСЬКИЙ Парфеній Лукич [рос. Репловский Парфений Лукич] (1835–1870), диякон РПЦ, педагог. Випускник МДА (1856–60). Магістр богослов'я і словесних наук. Доцент каф-ри теорії словесності й історії літ-ри КДА (01.11.1869–17.03.1870).

РИБІНСЬКИЙ Володимир Петрович [рос. Рыбинский Владимир Петрович] (11[23].02.1867 – січень 1944), богослов-біблеїст, церк. історик, публіцист, реліг. діяч. Випускник КДА (1887–91). Професорський стипендіат каф-ри Св. Письма Старого Завіту КДА (16.08.1891–16.08.1892). Магістр (23.08.1893) і д-р (07.08.1913) богослов'я. В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор цієї каф-ри (13.06.1892–16.08.1910); за сумісництвом викладав англ. мову (01.09.1898–15.11.1908). Екстраорд., орд., заслужений орд. професор 1-ї каф-ри Св. Письма Старого Завіту КДА (16.08.1910–1919).

РКЛИЦЬКИЙ Іван Леонтійович [рос. Рклицкий Иван Леонтьевич] (1803–04[16].08.1862), протоієрей РПЦ, церк. педагог та адміністратор. Випускник КДА (1825–29). Магістр богослов'я і словесних наук (26.09.1829). Бакалавр грец. мови КДА (26.09.1829–1833).

РОДНІКОВ Віктор Петрович [рос. Родников Виктор Петрович] (04[16].03.1879–1943), педагог, богослов, історик, книгознавець. Випускник КДА (1899–1903). Професорський стипендіат каф-ри нової загальної цивільної історії (16.08.1903–16.08.1904). Магістр богослов'я (10.04.1907). Приват-доцент КДА (25.09.1918–19). Викладав факультативний курс «Історія Європи у XIV–XVI ст. (доба гуманізму)».

РОЗОВ Олексій Васильович [рос. Розов Алексей Васильевич] (14[26].03.1843–14.05.1919), історик, громадський діяч. Випускник КДА (1861–65). Магістр богослов'я і словесних наук (13.01.1867), д-р церк. історії (05.03.1891). Доцент каф-ри загальної давньої цивільної історії КДА (14.11.1870–14.06.1872). Доцент, екстраорд., орд., заслужений орд. професор каф-ри нової загальної цивільної історії (14.06.1872–29.01.1909); в окремі роки тимчасово викладав також загальну давню цивільну історію (04.09.1884–15.06.1885, 06.09.1885–16.06.1886, 01.10.1886–16.06.1887, 01.09–01.12.1887, 01.02–16.06.1889, 01.09.1890–15.06.1891). Понадштатний професор КДА з правом участі в засіданнях академ. Ради (1909–19).

РУБЛЕВСЬКИЙ Петро Григорович [рос. Рублевский Петр Григорьевич] (1833 – р. с. невід.), педагог. Випускник КДА (1853–57). Магістр богослов'я і словесних наук (24.12.1858). Бакалавр осн. богослов'я (04.05.1860–09.01.1862) та філос. наук (09.01.1862 – вересень 1865) КДА.

САВЧЕНКО Микола Іванович – див. **НАФАНАЇЛ (САВЧЕНКО Микола Іванович)**.

СЕРАФИМ (АРЕТИНСЬКИЙ Олександр Миколайович) [рос. Серафим (Аретинский Александр Николаевич)] (03[15].08.1812–22.04[04.05].1886), архієпископ РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (15.12.1837). Вчитель і бакалавр богослов. наук КДА (05.09.1837–01.07.1842).

СЕРАФИМОВ Серафим Антонович [рос. Серафимов Серафим Антонович] (1816–26.02[09.03].1884), протоієрей РПЦ, педагог, історик Церкви, археограф, перекладач, краєзнавець. Випускник КДА (1837–41). Магістр богослов'я і словесних наук (09–18.12.1842). Вчитель і бакалавр грец. мови КДА (вересень 1841–30.04.1845). У 1843 тимчасово викладав також рос. словесність.

СИЛЬВЕСТР (МАЛЕВАНСЬКИЙ Стефан Васильович) [рос. Сильвестр (Малеванский Стефан Васильевич)] (09[21].01.1828–12[25].11.1908), єпископ РПЦ, церк. діяч, богослов, педагог. Випускник КДА (1853–57). Магістр богослов'я і словесних наук (24.12.1858), д-р богослов'я (10.04.1873). Вчитель, бакалавр, орд. професор, заслужений орд. професор богослов. наук (07.11.1857–05.03.1898). Інспектор (22.08.1862–15.08.1881) і ректор (11.04.1883–05.03.1898) КДА.

СКАБАЛЛАНОВИЧ Михайло Миколайович [рос. Скабалланович Михаил Николаевич] (29.10[10.11].1871 – р. с. невід.), богослов, біблеїст-екзегет, літургіст, історик Церкви, педагог, церк. журналіст. Випускник КДА (1892–96). Магістр богослов'я (20.08.1905), д-р церк. історії (11.04.1912). Доцент і екстраорд. професор каф-ри догматичного богослов'я КДА (06.10.1907–18.05.1912). Орд. професор каф-ри лат. мови КДА (18.05.1912, викладав предмет із 16.08.1912–1919).

СКВОРЦОВ Іван Михайлович (рос. Скворцов Иван Михайлович) (листопад 1795 – 05[17].08.1863), протоієрей РПЦ, богослов, філософ, історик Церкви, каноніст, педагог, церк. і освіт. діяч. Випускник СПбДА (1814–17). Магістр богослов'я і словесних наук (18.07.1817), д-р богослов'я (13.11.1833). Бакалавр і орд. професор філос. наук КДА (22.09.1819–29.10.1845). До 1849 викладав у КДА як понадштатний професор (без винагороди).

СКВОРЦОВ Костянтин Іванович (рос. Скворцов Константин Иванович) (18[30].05.1821–12[24].10.1876), богослов-патролог, біблієзнавець. Випускник КДА (1841–45). Магістр богослов'я і словесних наук (13–22.11.1846), д-р богослов'я (24.04.1872). Вчитель і бакалавр каф-ри нім. мови КДА (29.09.1845–06.02.1857); бакалавр, екстраорд., орд. і заслужений орд. професор каф-ри патрології КДА (06.02.1857–12.10.1876).

СМАРАГД (КРИЖАНОВСЬКИЙ Олександр Петрович) [рос. Смарагд (Крыжановский Александр Петрович)] (09[20].03.1796–11[23].11.1863), архієпископ РПЦ, церк. діяч, педагог, місіонер, проповідник. Випускник КМА (1803–15) та СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Інспектор і бакалавр та екстраорд. професор богослов. наук КДА (30.06.1821–30.11.1826). Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (23.08.1828–27.08.1830).

СМИРНОВ Микола Петрович [рос. Смирнов Николай Петрович] (15[27].11.1879 – р. с. невід.), протоієрей РПЦ, богослов, біблієзнавець, педагог. Випускник КДА (1900–04). Магістр богослов'я (31.07.1909). Доцент, екстраорд. професор 1-ї каф-ри Св. Письма Нового Завіту КДА (12.12.1914–1919). У 1921–24 викладав у КПБА.

СМИРНОВ Федір Олексійович – див. ХРИСТОФОР (СМИРНОВ Федір Олексійович).

СОКОЛОВ Леонід Олександрович [рос. Соколов Леонид Александрович] (05[17].02.1870–08.05.1921), богослов, педагог, літературознавець. Випускник МДА (1890–94). Магістр богослов'я (09.12.1915). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри морального богослов'я КДА (08.12.1912 – вересень 1919); екстраорд. професор каф-ри педагогіки (вересень – листопад 1919). У 1920–21 викладав у КПБА.

СОКОЛОВ Павло Андрійович * [рос. Соколов Павел Андреевич] (бл. 1794–1846), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник СПбДА (1815–19). Магістр богослов'я і словесних наук (09.08.1819). Бакалавр загальної словесності та нім. мови КДА (20.09.1819–15.07.1821).

* У списках наставників КДА, опублікованих у збірнику «Пятидесятилетний юбилей Киевской духовной академии» (К., 1869. – С. 392), помилково зазначений із по батькові «Михайлович».

СОКОЛЬСЬКИЙ Павло Іванович [рос. Сокольский Павел Иванович] († 1848), педагог. Випускник КДА (1839–43). Магістр богослов'я і словесних наук (21–29.09.1845). Бакалавр франц. мови КДА (1847–48).

СОЛОВЙОВ Микола Савич – див. ЄВГЕНІЙ (СОЛОВЙОВ Микола Савич).

СОЛОВЙОВ Стефан/Степан Федорович [рос. Соловьев Стефан/Степан Федорович] (1798–28.05[09.06].1842), церк. педагог, гебраїст, мовознавець. Випускник КДА (1821–25). Магістр богослов'я і словесних наук (29.10.1827). Бакалавр євр. мови (11.12.1825–17.08.1836); бакалавр та екстраорд. професор загальної словесності (17.08.1836–28.05.1842) КДА.

СОЛЬСЬКИЙ Стефан (Степан) Михайлович [рос. Сольский Стефан (Степан) Михайлович] (18[30].12.1835 *–07[20].11.1900), богослов-біблієст, педагог, громадський діяч. Випускник КДА (1857–61). Магістр богослов'я і словесних наук (05.10.1862), д-р богослов'я (08.05.1878). Бакалавр, екстраорд., орд., заслужений орд. професор каф-ри Св. Письма КДА (14.04.1864–25.01.1897).

СТАВРОВ Платон Іванович [рос. Ставров Платон Иванович] (1798 **–1833), протоієрей РПЦ, церк. педагог. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр церк. словесності КДА (17.09.1823–07.01.1828).

ТАРАСЕВИЧ Олександр Георгійович [рос. Тарасевич Александр Георгиевич], педагог. В. о. лектора та лектор франц. мови (16.09.1892–29.11.1896).

ТЕРНОВСЬКИЙ Пилип Олексійович [рос. Терновский Филипп Алексеевич] (11[23].08.1838 *** – 23.05[03.06].1884), церк. історик, візантолог, археограф, бібліограф, перекладач, педагог, громадський діяч. Випускник МДА (1859–62). Магістр богослов'я і словесних наук (28.09.1862), д-р рос. історії (31.05.1877). Бакалавр каф-ри викривального богослов'я (30.10.1862–10.12.1863); бакалавр та екстраорд. професор каф-ри рос. цивільної історії (10.12.1863–16.11.1883) КДА. Тимчасово викладав також нім. мову (12.01.1868–15.08.1869).

ТИТОВ Федір Іванович [рос. Титов Федор Иванович] (08[20].02.1864–20.12.1935), протоієрей РПЦ, Серб. Правосл. Церкви, історик Церкви, богослов, педагог, церк. і громадський діяч. Випускник КДА (1886–90). Магістр богослов'я (23.04.1894), д-р церк. історії (13.10.1905). Професорський стипендіат (16.08.1890–15.08.1891), в. о. доцента, доцент каф-ри давньої загальної цивільної історії (16.08.1891–28.01.1897). Доцент, екстраорд., орд. і заслужений орд. професор каф-ри історії Рос. Церкви (28.01.1897 – фактично до 21.12.1918). У 1899–1900 навч. році тимчасово викладав також канонічне право.

ТИХОН (ЛЯЩЕНКО Тимофій Іванович) [рос. Тихон (Лященко Тимофей Иванович)] (22.02[06.03].1875–11.02.1945), архієпископ РПЦЗ, церк. діяч, богослов-патролог. Випускник КДА (1905–09). Професорський стипендіат каф-ри патрології КДА (16.08.1909–16.08.1910). Магістр богослов'я (27.06.1913). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри пастирського богослов'я з аскетикою і гомілетикою (01.12.1910–1919) КДА. Інспектор КДА (29.07.1914–1919).

ТРЕЙЄРОВ Василь Іванович [рос. Трейеров Василий Иванович] (1820–07[19].06.1855), церк. педагог. Випускник КДА (1839–43). Магістр богослов'я і словесних наук (21–29.09.1845). Вчитель і бакалавр загальної словесності (31.10.1843–04.10.1851), екстраорд. і орд. професор словесних наук (04.10.1851–07.06.1855) КДА.

ТРОЇЦЬКИЙ Матвій Михайлович [рос. Троицкий Матвей Михайлович] (01[13].08.1835–22.03[03.04].1899), філософ, психолог, педагог, освітянський діяч. Випускник КДА (1853–57). Магістр богослов'я і словесних наук (24.12.1858), д-р філософії (31.05.1867). Вчитель і бакалавр філос. наук КДА (06.11.1857–23.11.1861). Одночасно викладав грец. мову.

* Згідно з метричним свідоцтвом (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 4060. – Арк. 31).

** Згідно із формулярним списком (ІР НБУВ. – Ф. 160. – № 1308).

*** За ін. даними – 1837.

ТУМАСОВ Никифор Степанович [рос. Тумасов Никифор Степанович] (23.06[05.07].1838 *–23.12[04.01].1887), історик, педагог. Випускник історико-філол. ф-ту Ун-ту Св. Володимира (1859–63). Магістр рос. історії (21.09.1872). Доцент каф-ри давньої цивільної історії КДА (16.08.1873–1884).

ФАВОРОВ Назарій Антонович [рос. Фаворов Назарий Антонович] (05[17].10.1820–12[24].01.1897), протоієрей РПЦ, богослов, педагог, церк. адміністратор, громадський діяч. Випускник КДА (1841–45). Магістр богослов'я і словесних наук (13–22.11.1846), д-р богослов'я (27.08.1862). Вчитель і бакалавр Св. Письма КДА (29.09.1845–31.10.1847); поряд із осн. предметом тимчасово викладав патрологію (17.08.1846–31.10.1847). Бакалавр каф-ри патрології КДА (31.10.1847–04.11.1848); тимчасово викладав також гомілетуку (21.09–04.11.1848). Обіймав каф-ру гомілетуки КДА на посадах бакалавра, екстраорд. і орд. професора словесних наук (04.11.1848–04.05.1862).

ФАМІНСЬКИЙ Віктор Йоасафович [рос. Фаминский Виктор Иоасафович] (31.12.1878[12.01.1879]–26.01.1940), богослов, історик літ-ри. Випускник КДА (1899–1903). Професорський стипендіат каф-ри гомілетуки КДА (16.08.1903–16.08.1904). Магістр богослов'я (23.05.1906). Доцент каф-ри лат. мови (16.08.1911–13.03.1912); доцент і екстраорд. професор каф-ри історії рос. літ-ри (13.03.1912–1919) КДА.

ФЕОДОСІЙ (ОЛТАРЖЕВСЬКИЙ Петро Наркисович) [рос. Феодосий (Олтаржевский Петр Наркисович)] (01[13].12.1867–26.07[08.08].1914), єпископ РПЦ, випускник КДА (1888–93), церк. діяч і педагог. Ректор КДА з 09.01.1908 до 13.08.1910.

ФЕОФАН (АВСЕНЄВ Петро Семенович) [рос. Феофан (Авсенеv Петр Семенович)] (1810–31.03[12.04].1852), архімандрит РПЦ, філософ, психолог, педагог. Випускник КДА (1829–33). Магістр богослов'я і словесних наук (06.10.1833). Бакалавр нім. мови КДА (06.10.1833–03.03.1836). Тимчасово викладав також рос. цивільну історію (08.01–15.08.1835). Бакалавр, екстраорд., орд. професор філос. наук КДА (03.03.1836–22.11.1846). В. о. інспектора (24.10–22.11.1846) та інспектор (22.11.1846–06.02.1850) КДА. З 31.10.1847 викладав Св. Письмо у нижчому і вищому відділеннях КДА; крім того, 16.08–05.12.1847 тимчасово заміщав вакансію викладача франц. мови. Звільнився з КДА на початку серпня 1850.

ФЕТИСОВ Микола Миколайович [рос. Фетисов Николай Николаевич] (26.06[08.07].1884–07.03.1938), протоієрей РПЦ, богослов. Випускник КДА (1904–08). Професорський стипендіат каф-ри патристики КДА (16.08.1908–16.08.1909). Магістр богослов'я (18.05.1916). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри історії та викриття рос. сектантства КДА (17.05.1912–1919).

ФІЛАРЕТ (ФІЛАРЕТОВ Михайло Прокопович) [рос. Филарет (Филаретов Михаил Прокопьевич)] (21.11[03.12].1824–23.02[07.03].1882), єпископ РПЦ, церк. діяч, біблієст, педагог. Випускник КДА (1847–51). Магістр богослов'я і словесних наук (07.09.1852). Вчитель Св. Письма (29.09.1851–07.09.1852), бакалавр богослов. наук (07.09.1852–27.01.1858) КДА. Ректор і орд. професор богослов. наук КДА (06.10.1860–31.12.1877).

ФІЛАРЕТОВ Михайло Прокопович – див. **ФІЛАРЕТ (ФІЛАРЕТОВ Михайло Прокопович)**.

ФОТІЙ (ЩИРЕВСЬКИЙ Григорій Федорович) [рос. Фотий (Щиревский Григорий Федорович)] (1811–05[17].11.1877), архімандрит РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1833–37). Магістр богослов'я і словесних наук (15.12.1837). Бакалавр богослов. наук КДА (01.09.1837–15.11.1844).

ХРИСТОФОР (СМИРНОВ Федір Олексійович) [рос. Христофор (Смирнов Федор Алексеевич)] (08[20].02.1842–1921), єпископ РПЦ, церк. діяч, педагог, богослов, фахівець з іконографії та церк. мистецтва. Випускник КДА (1865–69). Магістр богослов'я (02.12.1870). В. о. доцента, доцент, екстраорд. професор каф-ри церк. археології та літургії КДА (17.06.1870–03.06.1883).

ЦАРЕВСЬКИЙ Арсеній Семенович [рос. Царевский Арсений Семенович] (01[13].03.1853–1917), протоієрей РПЦ, педагог, богослов, біблієст. Випускник КДА (1874–78). Магістр богослов'я (23.09.1878). Доцент каф-ри Св. Письма Старого Завіту КДА (01.05.1884–1891).

ЧЕКАН Віктор Георгійович [рос. Чекан Виктор Георгиевич] (11[23].11.1862 – р. с. невід.), протоієрей РПЦ, церк. педагог, біблієзнавець. Випускник КДА (1882–86). Кандидат богослов'я (24.07.1886). Професорський стипендіат каф-р загальної давньої цивільної історії КДА (16.08–29.09.1886) та пас-

* За ін. даними – 02[14].06.1838.

тирського богослов'я і педагогіки (29.09.1886–16.08.1887). В. о. доцента каф-ри пастирського богослов'я і педагогіки (16.08.1887 – січень 1890).

ЧЕКАНОВСЬКИЙ Олексій Іванович – див. ОЛЕКСАНДР (ЧЕКАНОВСЬКИЙ Олексій Іванович).

ЧЕРНИШЕВ Серапіон Іванович [рос. Чернышев Серапион Иванович] (08[20].09.1879 – р. с. невід.), історик Церкви, богослов. Випускник КДА (1902–06). Кандидат богослов'я (15.06.1906). Професорський стипендіат каф-ри історії Рос. Церкви КДА (16.09.1906–16.09.1907). В. о. доцента каф-ри рос. цивільної історії КДА (16.08.1911–1919).

ЧЕТВЕРИКОВ Іван Пименович [рос. Четвериков Иван Пименович] (06[18].01.1875 *-02.10.1969), богослов, філософ, психолог, педагог. Випускник КДА (1895–99). Магістр богослов'я (14.06.1905). Доцент і екстраорд. професор каф-ри психології (03.06.1905 – кінець 1918).

ЧЕХОВИЧ Венедикт Павлович [рос. Чехович Венедикт Павлович] (1804–20.11[02.12].1862), педагог, перекладач. Випускник КДА (1823–27). Магістр богослов'я і словесних наук (12.12.1827). Бакалавр і орд. професор фіз.-мат. наук. (12.12.1827–20.11.1862).

ШИМКЕВИЧ Федір Спиридонович [рос. Шимкевич Федор Спиридонович] (16[28].02.1802–03[15.04].1843), церк. педагог, мовознавець, славіст. Випускник КДА (1823–27). Магістр богослов'я і словесних наук (12.12.1827). Бакалавр нім. мови КДА (14.12.1827 – травень 1833).

ШИПУЛИНСЬКИЙ Стефан Дмитрович – див. РАФАЇЛ (ШИПУЛИНСЬКИЙ Стефан Дмитрович).

ШТРОГОФЕР Олександр Леопольдович [рос. Штрогофер Александр Леопольдович] († 16.03.1892), педагог. Випускник Харків. ун-ту. Лектор франц. мови КДА (04.10.1882–16.03.1892).

ЩИРЕВСЬКИЙ Григорій Федорович – див. ФОТІЙ (ЩИРЕВСЬКИЙ Григорій Федорович).

ЩОГОЛЕВ Никифор Іванович [рос. Щеголев Никифор Иванович] (28.02[12.03].1821–26.01[07.02].1884), церк. педагог, історик Церкви, богослов-біблієст. Випускник КДА (1845–49). Магістр богослов'я і словесних наук (06.11.1851). Вчитель і бакалавр патрології (07.11.1849–05.02.1857); бакалавр, екстраорд. і орд. професор каф-ри церк. історії КДА (05.02.1857–16.08.1869), у 1858–59 навч. році викладав також літургіку та канонічне право; орд. і заслужений орд. професор каф-ри біблійної історії КДА (16.08.1869–26.09.1875).

ЮРКЕВИЧ Памфіл Данилович [рос. Юркевич Памфил Данилович] (16[28].02.1826–04[16].10.1874), філософ, педагог, освітянський діяч. Випускник КДА (1847–51). Магістр богослов'я і словесних наук (07.09.1852). Вчитель, бакалавр, екстраорд. і орд. професор філос. наук КДА (29.09.1851–18.10.1861).

ЮСТИН (МИХАЙЛОВ Яків Євдокимович) [рос. Иустин (Михайлов Яков Евдокимович)] (1798, жовтень – 17[29].03.1879), єпископ РПЦ, церк. діяч і педагог. Випускник КДА (1819–23). Магістр богослов'я і словесних наук (17.09.1823). Бакалавр богослов. наук (17.09.1823–08.05.1828) та в. о. інспектора (22.12.1826–11.04.1828) та інспектор (11.04–08.05.1828) КДА.

ЯЗЕЦЬКИЙ Олександр Павлович [рос. Язецкий Александр Павлович] (†1847), педагог. Випускник КДА (1843–47). Магістр богослов'я і словесних наук (22.04–04.05.1849). Бакалавр грец. мови КДА (вересень – грудень 1847).

ЯСТРЕБОВ Митрофан Пилипович [рос. Ястребов Митрофан Филиппович] (03[15].06.1845–13[26].09.1906), богослов, історик Церкви, перекладач. Випускник КДА (1867–71). Магістр богослов'я (14.04.1877). Приват-доцент, доцент, екстраорд. професор каф-ри порівняльного богослов'я (25.02.1873–16.08.1884); екстраорд. і заслужений екстраорд. професор каф-ри догматичного богослов'я (16.08.1884–30.06.1906) КДА. В. о. інспектора КДА (26.06.1902–30.06.1906).

* Згідно з метричним свідоцтвом (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 11489. – Арк. 3 «а»).